

Pozmeňujúci návrh
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Márie Kolíkovej a Alojza Baránika
k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný
zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
(tlač 1528)

1. V čl. I, 156. bode, v § 171 odsek 1 znie:

„(1) Kto neoprávnene po akúkoľvek dobu prechováva omamnú látku alebo psychotropnú látku okrem omamnej látky konopy, živice z konopy alebo psychotropnej látky obsahujúcej akýkoľvek tetrahydrokanabinol, izomer alebo jeho stereochemickú variantu (THC), v nepatrnom množstve, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.“.

2. V čl. I, 156. bode, v § 171 sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

(2) Kto neoprávnene po akúkoľvek dobu prechováva omamnú látku alebo psychotropnú látku

- a) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatichštyroch mesiacoch odsúdený, alebo
 - b) v malom množstve,
- potrestá sa odňatím slobody až na 2 roky.“.

Doterajšie odseky 2 až 6 sa označujú ako odseky 3 až 7.

Odôvodnenie k bodom 1 a 2:

V tomto bode je nanovo zadefinovaná skutková podstata prechovávaní drog v nepatrnom množstve, pričom z trestnej zodpovednosti je vyňaté prechovávanie marihuany v tomto množstve. A teda trestná zodpovednosť za prechovávanie marihuany začína od malého množstva.

3. V čl. I, 156. bode, v § 171 ods. 2 až 6 sa za slová „v odseku 1“ vkladajú slová „alebo 2“.

Odôvodnenie k bodu 3:

Legislatívno technická úprava súvisiaca s rozdelením základnej skutkovej podstaty do dvoch odsekov.

4. V čl. I, 422. bode, v prílohe č. 1, hodnota v riadku „Rastliny rodu Cannabis (konopa) – sušina, marihuana“ a v stĺpci „Nepatrné množstvo“ znie: „10g“.

5. V čl. I, 422. bode v Prílohe č. 1, hodnota v riadku „Rastliny rodu Cannabis (konopa) – sušina, marihuana“ a v stĺpci „Množstvo účinnej látky vo forme voľnej bázy“ znie: „1000 mg“.

Odôvodnenie k bodom 4 a 5:

V týchto bodoch je nanovo zadefinované nepatrné množstvo marihuany. Množstvo je nastavené tak, aby pokrývalo trestnú zodpovednosť od 10g množstva, čo s ohľadom na akékoľvek kontroverzné diskusie k téme tejto drogy by mohlo znamenať spoločenskú zhodu, že štát neumožňuje voľné obchodovanie, ale ani neprímerane prísne netrestá za menšie množstvá. Uvedené množstvo sa približuje trestnej politike v Českej republike.

6. V čl. III, 6. bode, v § 30 ods. 1 písmeno c) znie:

„c) užíva na verejnom priestranstve omamnú látku konopu, živicu z konopy alebo psychotropnej látky obsahujúcej akýkoľvek tetrahydrokanabinol, izomer alebo jeho stereochemickú variantu (THC) alebo kto neoprávnene prechováva takú látku v množstve 3 až 10 g, alebo kto neoprávnene prechováva inú návykovú látku, než je alkohol,“.

Odôvodnenie k bodu 6:

V tomto bode je nanovo zadefinovaná priestupková zodpovednosť pre prechovávanie najmenšieho množstva drog, pričom výnimočne pri marihuane je určená spodná hranica, do ktorej sa nejedná ani o priestupkovú zodpovednosť. To sú 3g marihuany, ide o netrestanie užívateľov drog, ktorí majú pri sebe danú látku fakticky len pre vlastnú spotrebu. Pritom za priestupok sa považuje užívanie marihuany na verejnom priestranstve.

Spoločné odôvodnenie k bodom 1 až 6:

Vo všeobecnosti je uznávané tak odbornou verejnosťou ako aj širokou verejnosťou, že Slovenská republika má neprímerane prísne nastavenú trestnú politiku vo vzťahu k drogovým trestným činom. Ako obzvlášť neprímerané je vnímané trestanie v súvislosti s omamnými látkami rastliny rodu Cannabis, tzv. marihuany. Užívatelia tejto omamnej látky by vo väčšine vyspelých štátov neboli ani trestne stíhaní, ale na Slovensku končia na dlhé roky vo väzení.

Napríklad taký Miroslav B., ktorého zadržali so 6,2 g usušenej rastliny rodu Cannabis, čo bolo prepočítané na 12 obvykle bežných jednorázových dávok, keďže to bolo nad 10 dávok, už nespadal do § 171 a bol odsúdený za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Tr. zák. (v znení účinnom do 1.5.2022) – t.j. prechovával po akúkoľvek dobu, a to na trest odňatia slobody 3 roky.

Ešte vypuklejší je prípad Antona Z., ktorý za 7 g marihuany bol odsúdený na 7 a pol roka trestu odňatia slobody. Keďže už bol v minulosti za obdobný čin odsúdený, kedy za 8 g sušiny Cannabis dostal 3 roky trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom, naplnil tak hneď kvalifikovanú skutkovú podstatu § 172 ods. 2 písm. a) bol už za taký čin odsúdený, a navyše samozrejme premenenú podmienku, dohromady 10 a pol roka.

Ako aj medializovaný prípad Róberta Dž., ktorý bol tiež znovu prichytený so 7,5 g, tzv. jointami, a dostal trest odňatia slobody 12 a pol roka, nakoniec mu bol súdmi znížený na 5 rokov.

Takéto odsúdenia musia byť v normálnej spoločnosti neprijateľné. Toto je len pár príkladov. Takýchto prípadov je však nespočetne.

Aj keď vládny návrh novely Trestného zákona tresty za takéto prípady výrazne zmiernuje, stále zanecháva trestnoprávny postih. Len za obdobie posledných piatich rokov bolo za prechovávanie marihuany podľa § 171 Tr. zák. t.j. do 10 dávok (cca 5g), odsúdených 1411 ľudí. Nehovoriac o prípadoch, kedy takýto ľudia prechovávali množstvo, z ktorého už sa vypočítalo viac ako 10 dávok, prípadne naplnili znak „bol už za taký čin odsúdený“ a tým sa dostali už do tzv. dílerského paragrafu § 172, kde boli odsúdení za zločin (do 30.4.2022 dokonca až za obzvlášť závažný zločin).

Každé toto odsúdenie vytvorilo doživotný záznam v registri trestov a znemožnilo tak vykonávanie niektorých povolání. Nejde pritom o trestný čin, ktorým by bolo niekomu ublížené na zdraví alebo na majetku. Tento trestný čin nemá poškodeného. Ak je pod vplyvom omamnej látky spáchaný nejaký iný trestný čin, tak tu nastupuje postih za tento trestný čin. To nie je dôvod stíhať samotné užívanie tejto omamnej látky. Takýto argument by totiž znamenal, že by sme mali stíhať aj požívanie alkoholu, ktorý má len tak mimochodom násobne vyššie zastúpenie na páchaní trestnej činnosti (obzvlášť násilnej) ako marihuana.

Štáty, ktoré dekriminalizovali užívanie marihuany pre vlastnú potrebu, nezaznamenali žiaden nárast trestnej činnosti. Práve naopak, riadne nastavená politika, mala pozitívny vplyv na znižovanie nelegálneho obchodu a dílerov tejto omamnej látky.

Je treba tiež spomenúť, že marihuana je síce omamná látka, ale nemá tak devastujúce účinky na mozog a človeka ako napr. toluen, ktorý sa pritom dá legálne kúpiť a ním „sfetovaný“ človek je omnoho nebezpečnejší. Odborné štúdie tiež preukázali, že nie je pravdou, že marihuana je tzv. štartovacou drogou a kto začne s marihuanou, časom prejde na tzv. tvrdšie drogy. Ide o výsostne individuálnu záležitosť, ktorá spočíva v socioekonomickom a rodinnom zázemí.

V neposlednom rade je treba ešte pripomenúť, že aj napriek nelegálnosti prechovávaní marihuany podľa prieskumov až tretina Slovákov priznala užívanie marihuany. Tretina ľudí tu žijúcich sa tak dopúšťa trestného činu. Pritom nie je opodstatnený dôvod, prečo by mali byť ešte aj v roku 2024 vystavovaní riziku trestného stíhania.

Navrhovaná zmena právnej úpravy skutkovej podstaty trestného činu, čo sa týka prechovávaní tejto drogy v jej najmenších množstvách tak znamená zmiernenie trestania užívateľov tejto drogy. Navrhovaná zmena umožňuje nižšie tresty pre prechovávanie drogy marihuany tým, že nastavuje spodný limit množstva drogy, ktorý je už trestný benevolentnejšie, než je navrhovaná právna úprava.

Súčasne navrhovaná právna úprava pre priestupok rozlišuje najmenšie množstvo marihuany do 3 g, ktoré fakticky dekriminalizuje. Pričom súčasne platí, že užívanie marihuany na verejnom priestranstve je neoprávnené a podliehalo by priestupkovej zodpovednosti.

Po prijatí navrhovanej zmeny by trestanie prechovávaní marihuany bolo nasledovné:

- Nepatrné množstvo do 10g by nespadlo pod trestnú zodpovednosť, podobne ako v Českej republike, avšak spadalo by pod priestupkovú zodpovednosť v prípade množstva od 3g,*
- Malé množstvo (x10) do 100g by spadalo pod trestnú zodpovednosť s možným trestom - 0-2 roky trest odňatia slobody,*
- Väčšie množstvo (x500) do 5 kg by spadalo pod trestnú zodpovednosť s možným trestom - 2-6 rokov trestu odňatia slobody,*
- Značné množstvo (x3000) do 30 kg by spadalo pod trestnú zodpovednosť s možným trestom - 5 - 10 rokov trestu odňatia slobody,*
- Veľké množstvo (x10000) do 100 kg by spadalo pod trestnú zodpovednosť s možným trestom 7-15 rokov trestu odňatia slobody,*
- Mimoriadne veľké množstvo nad 100kg by spadalo pod trestnú zodpovednosť s možným trestom - 12-20 rokov trestu odňatia*

Podpisová listina k pozmeňujúcemu návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Márie Kolíkovej a Alojza Baránika k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 1528)

Meno a priezvisko

Podpis

1. Mária Kolíková¹

2. Alojz Baránik

3. Ján Oravec

4. Anna Zemanová

5. Ondrej Dostál

6. Janka Bitto¹ Cigánková

7. Peter Osuský

8. Karol Gaek

9. Ján Benčík

10. Tomáš Letoš¹

11. JUDr. Krópa

12. Peter Čorak

13. Blanka Šišková

14. Ľuboš Awtal

15. Marián Viskubík

16. Václav Lebecký

Podpisová listina s ručne napísanými podpismi poslancov. Podpisy sú: Mária Kolíková, Alojz Baránik, Ján Oravec, Anna Zemanová, Ondrej Dostál, Janka Bitto Cigánková, Peter Osuský, Karol Gaek, Ján Benčík, Tomáš Letoš, JUDr. Krópa, Peter Čorak, Blanka Šišková, Ľuboš Awtal, Marián Viskubík, Václav Lebecký.